

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/65/2002

POPARCIE DLA INTEGRACJI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ W KWIETNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

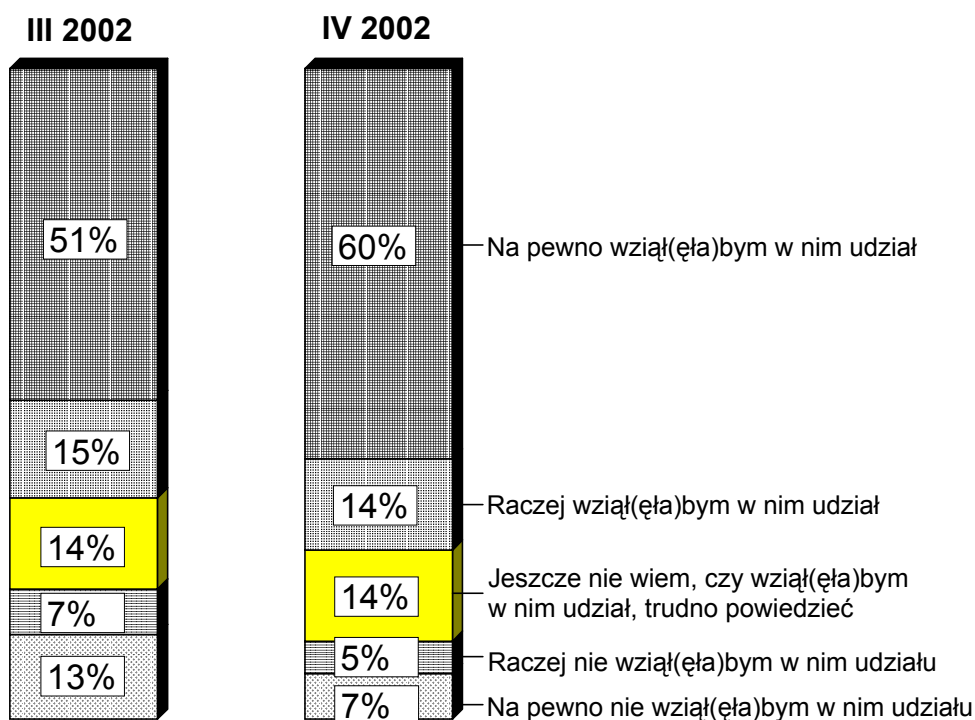
WARSZAWA, KWIECIEŃ 2002

W ostatnim miesiącu kwestie związane z integracją były przedmiotem ostrych sporów politycznych. Wystąpienie ministra spraw zagranicznych Włodzimierza Cimoszewicza dotyczące głównych założeń polskiej polityki zagranicznej stało się pretekstem do krytyki działań rządu w sprawie integracji przez część klubów parlamentarnych; kilka dni później Liga Polskich Rodzin zgłosiła wniosek, odrzucony następnie przez parlament, o przeprowadzenie referendum w sprawie sprzedaży ziemi cudzoziemcom. Znaczącym elementem publicznej debaty na temat integracji było wydanie przez biskupów zgromadzonych na Konferencji Episkopatu Polski dokumentu, w którym po raz pierwszy oficjalnie opowiedzieli się za przystąpieniem naszego kraju do Unii Europejskiej, formułując jednocześnie swoje oczekiwania związane z tym procesem.

W ciągu ostatniego miesiąca wyraźnie zwiększyło się zainteresowanie udziałem w referendum w sprawie wejścia Polski do Unii Europejskiej¹. Zamiar uczestniczenia w nim deklaruje 74% badanych (od marca wzrost o 8 punktów), w tym 60% zapowiada, że na pewno pójdzie do urn. Tylko 12% ankietowanych twierdzi, że nie weźmie udziału w referendum.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (143) przeprowadzono w dniach 5-8 kwietnia 2002 roku na liczącej 1044 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

RYS. 1. GDYBY W NAJBLIŻSZĄ NIEDZIELĘ ODBYWAŁO SIĘ REFERENDUM W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ, TO CZY WZIĄŁ(ĘŁA)BY PAN(I) W NIM UDZIAŁ?

Deklaracje dotyczące uczestnictwa w referendum wiążą się z zainteresowaniem polityką. Im jest ono większe, tym większa gotowość do wzięcia udziału w głosowaniu w sprawie wejścia Polski do Unii Europejskiej. Uczestniczenie w referendum akcesyjnym zapowiada ogromna większość osób deklarujących duże i średnie zainteresowanie polityką, ale także zdecydowana większość tych, które określają je jako niewielkie. Zamiar uczestniczenia w głosowaniu najrzadziej deklarują osoby w ogóle niezainteresowane polityką, jednak również w tej grupie liczba zadeklarowanych uczestników referendum jest znaczna (50%).

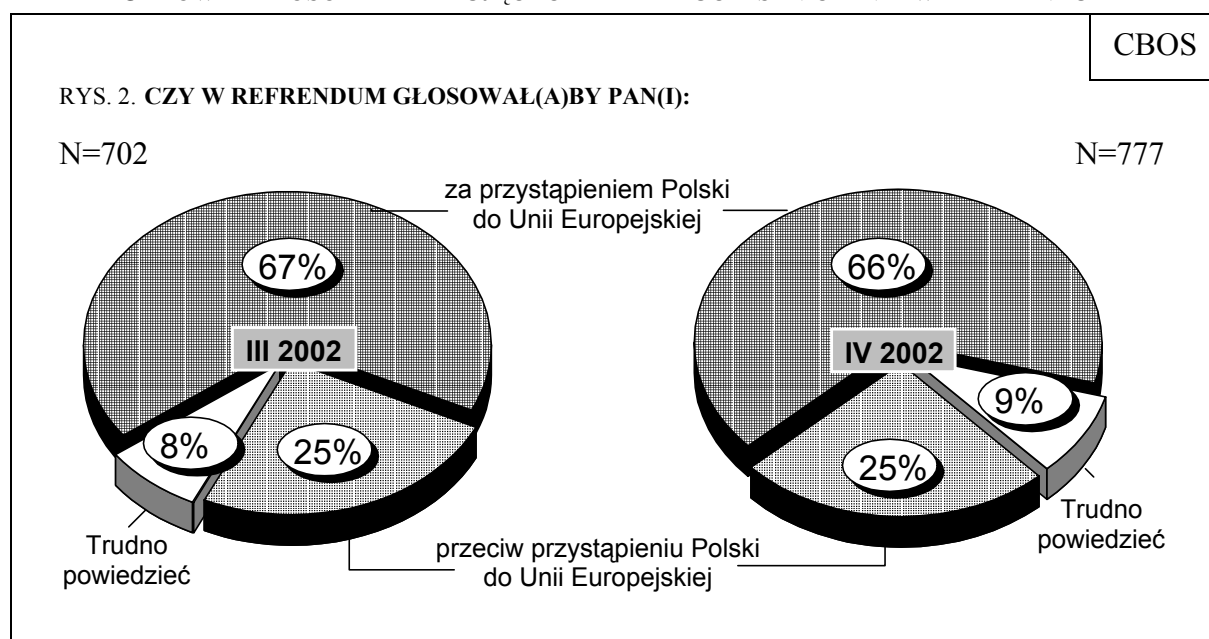
Tabela 1

Zainteresowanie polityką	Gdyby w najbliższą niedzielę odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nim udział?		
	Tak	Jeszcze nie wiem, trudno powiedzieć	Nie
	w procentach		
Duże	88	5	7
Średnie	81	10	8
Niewielkie	69	19	12
Żadne	50	25	25

Chęć uczestniczenia w referendum akcesyjnym wyraża większość ankietowanych ze wszystkich analizowanych grup społeczno-demograficznych. Największe zainteresowanie udziałem w głosowaniu deklarują osoby z wyższym wykształceniem - 90% z nich zmierza pójść do urn. Stosunkowo najrzadziej chcą głosować ludzie starsi - mający 65 lat i więcej (64%), osoby z wykształceniem podstawowym (64%), a przede wszystkim ankietowani indyferentni politycznie (55%).

Podobnie jak przed miesiącem dwie trzecie potencjalnych uczestników referendum zamierza opowiedzieć się za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, natomiast co czwarty głosowałby przeciw.

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH ZAMIAR UCZESTNICZENIA W REFERENDUM

O stosunek do integracji zapytaliśmy również osoby, które deklarują, że nie wezmą udziału w referendum bądź jeszcze nie wiedzą, czy pójść głosować. Największa część z nich nie ma wyrobionej opinii na ten temat (38%), wśród pozostałych więcej jest zwolenników integracji (34%) niż przeciwników (27%). Gdyby część osób z tej grupy zmieniła zdanie i ostatecznie wzięła udział w głosowaniu, poziom społecznego poparcia dla integracji byłby w referendum niższy.

Tabela 2

Deklaracje dotyczące udziału w referendum	Stosunek do integracji		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
Na pewno wziął(ę)lbym w nim udział	69	24	7
Raczej wziął(ę)lbym w nim udział	53	28	19
Jeszcze nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nim udział, trudno powiedzieć	43	17	40
Raczej nie wziął(ę)lbym w nim udziału	25	49	27
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nim udziału	25	33	42

Wśród ogółu ankietowanych (niezależnie od tego, czy wezmą oni udział w referendum czy też nie) poparcie dla integracji deklaruje niemal trzy piąte (58%), a przeciwna jej jest nieco ponad jedna czwarta (26%). Oznacza to niewielki, 3-punktowy wzrost liczby zwolenników członkostwa Polski w Unii Europejskiej i taki sam spadek odsetka jego przeciwników w ciągu ostatniego miesiąca.

Tabela 3

Stosunek do integracji wśród ogółu badanych	Wskazania według terminów badań																							
	VI '94	V '95	V '96	IV '97	VIII '97	V '98	VIII '98	XII '98	V '99	XI '99	II '00	V '00	IX '00	III '01	V '01	VI '01	VII '01	X '01	XII '01	I '02	II '02	III '02	IV '02	
	w procentach																							
Zwolennicy	77	72	80	72	72	66	63	64	55	59	55	59	55	55	55	54	53	56	60	57	54	55	58	
Przeciwnicy	6	9	7	11	12	19	19	19	26	26	26	25	26	30	28	29	25	24	22	22	25	29	26	
Niezdecydowani	17	19	13	18	15	15	18	17	19	15	19	16	19	15	17	17	22	20	18	21	21	16	16	
Do grudnia 2001 wszystkim badanym zadawano pytanie: „Gdyby obecnie odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy głosował(a)by Pan(i) za przystąpieniem Polski do UE czy przeciw?”																								

Aprobacie integracji sprzyja przede wszystkim wyższe wykształcenie i młody wiek. Za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej opowiada się zdecydowana większość badanych z wykształceniem wyższym (79%) i niespełna połowa z podstawowym (47%). Integrację popiera 71% ludzi młodych (do 24 roku życia) i niespełna połowa osób mających co najmniej 55 lat. Przeciwni wejściu Polski do Unii Europejskiej zdecydowanie najczęściej są rolnicy (60%). Mimo niechętnego stosunku rolników do integracji, wśród ogółu mieszkańców wsi zwolennicy członkostwa Polski w Unii Europejskiej (49%) przeważają nad przeciwnikami (34%).

Stosunek do kwestii integracji Polski z Unią Europejską bardzo wyraźnie dzieli elektoraty głównych partii i ugrupowań politycznych. Za członkostwem Polski w tej organizacji opowiada się zdecydowana większość sympatyków PO i SLD. Na przeciwległym biegunie sytuują się zwolennicy Samoobrony i LPR, w większości przeciwni wejściu naszego kraju do UE. Opinie o integracji potencjalnych wyborców PSL i PiS są mniej jednoznaczne, choć ogólnie można mówić o umiarkowanie prointegracyjnym nastawieniu obu elektoratów.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Stosunek do integracji		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
PO	80	12	7
SLD	77	16	7
PSL	56	29	15
PiS	45	33	22
Samobrona	31	61	8
LPR	28	66	5

Gdyby dziś odbywało się referendum w sprawie wejścia Polski do Unii Europejskiej, zakończyłoby się ono najprawdopodobniej sukcesem zwolenników integracji (biorąc pod uwagę zarówno frekwencję podczas głosowania, jak i jego wynik). Mimo krytyki przez część ugrupowań polityki integracyjnej rządu, zwłaszcza w kwestii sprzedaży ziemi cudzoziemcom, społeczne poparcie dla integracji w ciągu ostatniego miesiąca jeszcze się umocniło. Można sądzić, że przyczynił się do tego głos Kościoła katolickiego w tej sprawie - wydanie przez biskupów zgromadzonych na Konferencji Episkopatu Polski dokumentu, w którym opowiedzieli się za integracją naszego kraju z Unią Europejską.

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nim udział? 1 - Wziął(ę) bym w nim udział;
2 - Jeszcze nie wiem, czy wziął(ę) bym w nim udział;
3 - Nie wziął(ę) bym w nim udziału

	1			2			3			Liczba osób		
	74			14			12			1044		
Ogółem	74			14			12			1044		
Płeć	80			9			11			498		
Meżczyźni	69			18			12			546		
Kobiety												
Wiek	81			10			10			161		
18-24 lat	79			17			4			188		
25-34	75			12			13			193		
35-44	73			15			12			220		
45-54	77			11			12			116		
55-64	64			16			20			166		
65 lat i więcej												
Miejsce zamieszkania	70			17			12			376		
Wies	79			12			9			114		
Miasto do 20 tys.	79			12			10			209		
20-100 tys.	74			11			15			219		
101-500 tys.	78			12			10			126		
501 tys.i więcej mieszk.												
Wykształcenie	64			17			19			275		
Podstawowe	70			17			13			311		
Zasadnicze zawodowe	82			11			7			354		
Srednie	90			6			4			104		
Wyższe												
Grupa społ.-zaw. pracujący	94			3			3			70		
Kadra kier.,inteligencja	83			9			9			84		
Prac.umysł.hiz.szczębla	82			15			3			77		
Pracownicy fiz.- umysł.	72			18			9			81		
Robotnicy wykwalifikowani	66			19			15			31		
Robotnicy niewykwalifik.	68			18			14			61		
Rolnicy	77			10			13			50		
Pracujący na własny rach.												
Bierni zawodowo	65			17			17			121		
Renciści	69			16			16			180		
Emeryci	81			9			10			84		
Uczniowie i studenci	73			13			14			171		
Bezrobotni	69			25			6			34		
Gospodynie domowe i inni												
Pracuje w:	85			8			7			143		
inst. państw. publicznej	79			11			10			89		
społce właścicieli	78			14			7			172		
prywatnych i państwa	71			16			13			65		
sekt. pryw. poza rolnict.												
prywatnym gosp. rolnym												
Dochody na jedną osobę	70			14			17			145		
Do 299 zł	77			11			12			92		
300-399	74			13			13			191		
400-599	71			14			15			159		
600-800	84			8			8			196		
Powyżej 800 zł												
Ocena własnych war. mater.	72			12			16			324		
Złe	72			17			12			491		
Srednie	84			10			6			230		
Dobre												
Udział w prakt. religijnych	76			11			13			56		
Kilka razy w tygodniu	75			12			10			549		
Raz w tygodniu	74			15			11			156		
1-2 razy w miesiącu	75			11			13			191		
Kilka razy w roku	68			12			20			91		
W ogóle nie uczestniczy												
Poglądy polityczne	80			11			10			270		
Lewica	78			13			9			279		
Centrum	87			8			5			229		
Prawica	55			24			22			266		
Trudno powiedzieć												

Tabela 2. Stosunek do integracji wśród ogółu badanych

(%)

	Zwolennicy	Przeciwnicy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	58	26	16	1044
Płeć				
Mężczyźni	61	26	13	498
Kobiety	55	26	20	546
Wiek				
18-24 lat	71	15	14	161
25-34	63	24	13	188
35-44	56	27	17	193
45-54	58	30	12	220
55-64	49	30	21	116
65 lat i więcej	47	28	25	166
Miejsce zamieszkania				
Wies	49	34	17	376
Miasto do 20 tys.	52	32	16	114
20-100 tys.	67	19	14	209
101-500 tys.	66	17	17	219
501 tys. i więcej mieszk.	61	21	18	126
Wykształcenie				
Podstawowe	47	31	22	274
Zasadnicze zawodowe	54	28	18	311
Średnie	64	23	13	354
Wyższe	79	13	8	104
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	79	14	7	70
Prac. umysł. niz. szczebla	62	23	15	84
Pracownicy fiz.-umysł.	74	19	7	77
Robotnicy wykwalifikowani	55	21	24	81
Robotnicy niewykwalifik.	57	32	11	31
Rolnicy	32	60	8	61
Pracujący na własny rach.	53	31	16	50
Bierni zawodowo				
Renciści	49	32	19	120
Emeryci	50	26	24	180
Uczniowie i studenci	67	14	19	84
Bezrobotni	59	25	15	171
Gospodynie domowe i inni	68	14	18	34
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	59	24	17	143
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	69	20	12	89
sekt. pryw. poza rolnict.	68	20	12	172
prywatnym gosp. rolnym	34	59	7	65
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	50	33	17	145
300-399	68	21	11	92
400-599	57	29	14	191
600-800	59	23	19	159
Powyżej 800 zł	68	20	12	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	53	28	18	324
Średnie	54	27	19	490
Dobre	72	19	9	230
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	44	39	18	56
Raz w tygodniu	55	27	17	549
1-2 razy w miesiącu	63	26	11	156
Kilka razy w roku	65	19	16	191
W ogóle nie uczestniczy	59	18	23	91
Poglądy polityczne				
Lewica	66	22	11	270
Centrum	60	28	12	279
Prawica	58	30	12	229
Trudno powiedzieć	47	22	31	266